

CAT

(bk. ZUTLAR).

CAUSSIN de PERCEVAL,
Armand Pierre

(ö. 1871)

Fransız şarkiyatçısı.

13 Ocak 1795'te Paris'te doğdu. Müsteşrik olan babası Jean Jacques Antoine Caussin de Perceval'in tesirinde kalarak Doğu dillerine yakın ilgi duydu. 1817'de Türkiye'ye geldi. Bir müddet sonra Lübnan'a gitti ve orada üç yıl kaldı. Arap ülkelerindeki Fransız sefaret ve konsolosluklarında tercüman olarak çalıştı. Dönüşünde Paris'teki Ecole des Langues Orientales Vivantes'a halk Arapça'sı hocası tayin edildi (1822). 1833'te Collège de France'ta Arap dili ve edebiyatı profesörü olarak görev aldı. 15 Ocak 1871'de Paris'te öldü.

Eserleri. 1. *Grammaire Arabe vulgaire*. Cezayir, Mısır ve Suriye’de konuşulan Arapça’nın grameri hakkındaki bu eser 1824’te Paris’te yayımlanmış, daha sonra çeşitli baskıları yapılmıştır. 2. *Dictionnaire Français - Arabe*. Ellious Bocthor’un aynı adı taşıyan Fransızca - Arapça sözlüğünü gözden geçirerek ve bazı ilâvelerle iki cilt halinde yeniden yayımlamıştır (Paris 1828-1829). 3. *Essai sur l’histoire des Arabes avant l’Islamisme, pendant l’époque de Mahomet et Jusqu’à la réduction de toutes les tribus sous la loi musulmane*. Klasik İslâm tarihi kaynaklarından faydalanarak İslâm öncesi Arap tarihini, hicretten itibaren kronolojik bir sırayla Asr-ı saâdet’i, Arap kabilelerinin İslâm hâkimiyeti altına alınmasını, Hz. Ebû Bekir ve 18 (639) yılına kadar Hz. Ömer devirlerini anlattığı bu eser Caussin de Perceval’in en önemli eseridir. Bussahada yazılmış kitaplar arasında seçkin bir yeri olan *Essai sur*

l'histoire des Arabes... Paris'te üç cilt halinde neşredilmiştir (1847-1849).

Caussin'in önemli makalelerinden bazıları da şunlardır: "Mémoire sur le calendrier arabe avant l'Islamisme", *JA*, seri IV, I (1843), s. 342-379; "Notice sur les trois poètes arabes, Akhtal, Farzadak et Djerir", *JA*, seri II, XIII (1844), s. 507-552.

BİBLİYOGRAFYA :

D. G. Pfannmüller, *Handbuch der Islam-Literatur*, Berlin-Leipzig 1923, s. 91, 96, 178-179; J. Fück, *Die Arabischen Studien in Europa*, Leipzig 1955, s. 148, 151, 224; Necib el-Akikî, *el-Müsteşrikûn*, Kahire 1980, s. 177-178; Bedevî, *Mevsu'atü'l-müsteşrikîn*, s. 341-342; W. H. Behn, *Index Islamicus (1665-1905)*, Millersville 1989, s. 219, 239, 725; Cl. Huart, "ed-Dürüstü'l-'Arabîyye fi Fransa" (trc. Abdullah Bek), *MMAdm.*, V/4 (1925), s. 161-162; TA, X, 9; *ML*, II, 818; *Gr.E*, IX, 913.

ABDÜLKERİM ÖZAYDIN

CAVA

**Güneydoğu Asya'da
Endonezya'ya bağlı Sunda
takımadalarından biri.**

Cava (Java) Endonezya'nın yüzölçümü bakımından dördüncü, nüfus bakımından en kalabalık, siyasî bakımdan en önemli ve iktisaden en gelişmiş adası olup devlet merkezi Cakarta da (Jakarta) burada bulunmaktadır. Yüzölçümü 126.100 km² (hemen hemen bitişik olan Madura adası ile birlikte 132.187 km²), nüfusu 1985 sayımına göre 99.852.812'dir (1990 tah. 110 milyon). İdarî bakımdan Batı, Orta ve Doğu Cava eyaletleriyle birer eyalet olarak kabul edilen Cakarta Raya ve Cokyakarta özel bölgelerine ayrılmıştır.

Şelf alanının derinliği 60 metreyi geçmeyen Cava deniziyle Hint Okyanusu'nun en derin çukurlarından biri olan Cava çukurunun (7450 m.) arasındaki volkanik adalar yayının orta kesiminde yer alır ve aynı ada yayının batı uzantısındaki Sumatra'dan ortasında ünlü Krakatau volkanının bulunduğu Sunda Boğazı (Selat

Sunda), doğudaki Bali adasından Bali Boğazı (Selat Bali) ve Madura adasından ise dar Madura Boğazı'yla (Selat Madura) ayrılır. Ortalama eni 180 km. (bazı yerlerde 100 km. kadar), boyu yaklaşık 1000 km. olan bir dikdörtgen şeklindeki ada Büyük Okyanus'u kuşatan volkanik kuşağa dahildir. Cava'da yüzey şekilleri bakımından doğu-batı doğrultusunda şeritler halinde uzanan birbirinden farklı üç bölge ayırt edilir. Bunlar kuzeyde genellikle bataklık bir kıyı ile sınırlanan alüvyial ovalar ve tepelikler; ortada kıvrımlı tersiyer tortulları üzerine yerleşmiş, çevreleri verimli topraklarla kaplı fakat patlamaları zaman zaman can ve mal kaybına yol açan genç volkanlar dizisi (en yüksekleri Doğu Cava'daki Gunung Semeru, 3676 m.); Pliyosen kıvrımları ile şekillenmiş ve yükselmiş Neojen oluşuklarından meydana gelip adanın hemen güneyindeki derin okyanus çukuruna düz ve dik bir kıyı ile inen 1000-2000 m. yüksekliğindeki platolarla dağlar bölgesidir.

Cava genelinde, kuzeybatı musonunun hâkim olduğu yağmur mevsimi ekimden mayısa kadar süren ve ortalama sıcaklığı 26-28° C arasında olan sıcak (Çakartâ'da ocak ortalaması 26° C, ekim ortalaması 28° C) ve bol yağışlı (yıllık yağış 1500-4000 mm. arasında) bir ekvatorial muson ikliminin etkisindedir. Bununla beraber adada özellikle yağış bakımından bazı bölgesel farklar görülür; doğuya gidildikçe yağışlar azalır ve kurak mevsim (güneydoğu musonu zamanı) uzar. Bu sıcak ve nemli iklim şartları, adanın büyük kısmını kaplayan ormanların çok zengin flora ve faunası üzerinde de etkilidir.

Cava tarih öncesi çağlardan beri mes-kûn olan bir adadır (en eski Hominide fosillerinden yaklaşık 2 milyon yıl öncesine ait *Pithecanthropus erectus* 1891'de burada bulunmuştur). Ülke yüzölçümünün ancak % 7'si kadar bir toprağa sahip olduğu halde nüfusun yaklaşık % 60'ı burada yaşar ve ortalama nüfus yoğunluğu da 800 / km² civarındadır. Etnik bakımdan halkın en büyük kısmını Cavalılar oluşturur; ikinci büyük grup adaya çok eski yıllardan beri göçmen olarak gelen Çinliler'dir. Endonezya'nın en büyük şehirleri de bu adada olup başlıcaları kuzey kıyılarındaki Cakarta (1986'da 7.6 milyon nüfus), Surabaya (2.3 milyon) ve Semarang (1.3 milyon) limanları ile adanın batı kesimindeki Bandung'dur (1.6 milyon). XVIII. yüzyılda toplam 4 milyon kadar insanın yaşadığı Cava'nın nü-

Cava